

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
18. Tipografia „Aradul”
1925

INSERȚII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și în toate agențiile de
publicitate. 200

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

3 Lei ex.

Examenenele de Bacalaureat

Arad, 3 Iulie.

Senzaționalul la ordinea zilei este rezultatul ce se prevede examenelor de bacalaureat din orașul nostru, rezultat care pe cât se pare este acela în toată țara: dezastruos fiindcă desvăluie starea reală de lucruri din învățământ, demoralizant pentru elevi și înfrustrător pentru părinți. Cât pentru profesori, acest rezultat merită o discuțiune mai largă.

Atunci când ministrul școalelor a făcut declarația că intenționează reintroducerea examenului de bacalaureat desființat, în vechiul regat, pare-ni-se, în 1898, ne-am grăbit să aplaudăm gestul, în care vedeam o viitoare garanție de soliditate și o reabilitare a învățământului românesc atât de bine apreciat, odinioară, în străinătate. Nu ne-am schimbat cătuși de puțin părerea și entuziasmul nostru este tot atât de cald pentru frumoasele timpuri de odinioară când examenul de bacalaureat însemna o etapă importantă în viața iar diploma un certificat indubitabil de seriozitate și cultură.

Am mai avut prilejul să arătăm aci fazele prin cari a trecut învățământul în vechiul regat dela desființarea bacalaureatului și până în zilele noastre. Cu toate că se sporește cu unul anii de liceu, trifurcarea cursurilor a fost o pagușă, întrucât specializarea începea prea de vreme iar elevul rămânea cu insuficiente cunoștințe elementare. Metodele noi ale extemporalelor și ale temelor de făcut acasă, principiul aplicat al gimnasticii rașionale a spiritului elevului în dauna cunoștințelor de date pozitive, tot acel amestec neotrivit de sfertări cari tindeau să facă din elev o „personalitate” — ca și cum aceasta s'ar face iar nu s'ar naște — au dus la slăbirea învățământului și la decadenta lui pe nesimțite până în pragul războiului, care aduce cu el și dezastrul școlii.

La această decadentă de până la război a învățământului a contribuit în mare parte, și corpul didactic, al cărui devotament slăbea în mod progresiv. Nu mai vedeam, noi ceștia mai maturi, pe marii dascăli ai copilariei noastre, pentru cari școala era casa lor, ci numai niște slujbași punctuali apărând, la anumite ore, în clasele cu atmosferă rece și streiușufletului lor. Nu avem să răscollim aci trecutul și să judecăm o prefacere fatală a vremii. Am constatat un fapt.

Odată cu războiul începe rostogolirea vertiginosă. Școala se dezorganizează. Tabloul e dureros: în fața nesigurății zilei de mâine, sentimentul zădărniciilor tuturor eforturilor copleşte sufletele și învățământul nu mai este luat în serios. Nu mai era nevoie de el. Și nici unăcar n'a fost încuiat în sertarul tănuț al zilelor mai bune. Oamenii prevăzători pentru interesele lor și considerendele în aparență justificate ale părinților l-au păstrat în funcțiune, dar ca pe un sat fără câini. Examenne grăbite, pe apucate, fără știrea lui Dumnezeu și a miniștrilor respectivi, comisiuni improvizate și cu termene fixate după capricii. De cursuri nici vorbă. Erau numai examenele particulare, în cari profesori zaharișiți de urgență vremilor și înduioșiți de capela pe care elevii și studenții nu uitau să și-o pună pe cap ca să amintescă sacrificiul cel-

fac pentru patrie, le acordau, drept răsplătă, promovarea... Timp de doi ani aceste „examene” ne-au dăruit serii întregi de absolvenți de liceu sau de studii universitare cu cunoștințe extram de reduse, fără să mai vorbim de echivalările cari s'au făcut fără multă selecțiune.

Fără îndoială, printre acei beneficienți ai unor titluri cari nu corespundeau culturii lor reale se vor fi găsit și unii din dascălii actuali. Aceștia și în general corpul didactic descurajat de greutățile vieții în raport cu salarizarea derizorie ce i se acordă, sunt factorii determinanți ai nivelului de azi al învățământului. Vor fi fost ele, aci în Ardealul care în ce privește școala trebuia înzestrat din creștet până în tălpi, și alte cauze cari au dus la starea de lucruri actuală, recunoaștem, dar în general vina e a profesorilor.

Când dar așa stau lucrurile, este inadmisibil ca o comisiune de profesori să vină și să îndeplinească un rol de carnefiere, considerând legea ministrului școalelor nici mai mult nici mai puțin decât ca o osândă generală, fără apel și fără grație, rostită împotriva elevilor cari, în defianțiv, nu sunt ei vinovați că au trecut clasele una după alta ca să și spargă capul de pragul bacalaureatului. Ceace fac comisiunile de examinare este un blam adus întregului corp didactic secundar de către însuși membrii acestui corp.

O logică elementară dictează ca legea ministrului instrucțiunii să fie adecvată nivelului general al școlii. Restabilirea vechii situațiuni nu se poate face decât pe cale evolutivă și gestul comisiunilor de examinare este un act revoluționar în materie de învățământ.

Negreșit, ne-am săturat de procentul prea mare de titrați cari nu și cunosc meseria, de avocați cari încercă procesele sau fac escrocherii ca de pildă în recentul caz pretrecut la București, de profesori cari n'au pregătire suficientă, de medici cari își omoară clienții cu zile, de valui incompetențelor care a inundat toate terenurile de activitate.

Dar iarăși, dacă am admite punctul de vedere al comisiunilor de bacalaureat ar urma ca timp de 5—6 ani, până la refacerea completă a învățământului, să nu se mai facă nici-o înscriere la Universitate.

Poate că luăm, însă, lucrurile prea în tragic. Severitatea comisiunilor va fi, poate, numai un truc. Mai suat două luni până la viitoarea sesiune. Până atunci, mai dă elevul, mai lasă profesorul, și oricum dintr-o serie mai pregătită de candidați va ieși un procent mai mare de promovați.

...Bacalaureatul! Amintirea lui și azi ne mai împrumută ceva din emoțiunea mândră de altă dată... Lumea privea cu respect pe tinerii cari treceau gravi, pe stradă, în redingotă, cu cilindrul dungat de reflexe și cu ochelari negri (nici până azi nu-mi explic de ce ochelari și, mai ales, de ce negri?), semnul distinctiv de pe atunci al proaspeților bacalaureați... Proba acestui examen, peste care arareori (și atunci!) candidatul trecea dela prima sesiune precum și importanța ce i se da, constituia o afirmare a conștiinței valorii personale a fie-cărui tânăr. Și atât de irezistibilă era suggestia ce o pro-

voca, încât toate atributele ușurate ale copilăriei se topeau parcă în med brusce pe făgașul disciplinei morale pe care începea să se scurgă viața...

P. S. — În ultimul moment primim rezultatul definitiv al examenului de bacalaureat din orașul nostru. Rezultatul pare că nu este așa de dezastruos precum se credea: 25 la sută reușiți, ceea-ce reprezintă un procent mai apropiat de normal, în tot cazul destul de acceptabil pentru prima aplicare a legii.

Fără îndoială că ne simțim datorii să mai reducem și noi din severitatea aprecierilor pe cari le facem mai sus la adresa comisiunii.

Și pentru-că chestiunea mai prezintă și alte aspecte asupra cărora s'ar căuta să se producă confuziuni, vom reveni.

M. S. Regina la ziarul „L'Intransigeant”

M. S. Regina României, însoțită de dl Diamandi ministrul României la Paris și de dna de onoare Lahovary a vizitat ieri după amiază palatul ziarului „L'Intransigeant” unde a avut loc un ceai oferit în cinstea Soveranei. Dl Leon Bailly, directorul ziarului și principalii colaboratori au întâmpinat pe Augusta vizitatoare la scoborârea din automobil. Regina a vizitat toate serviciile ziarului și în special secțiunea rotativelor, unde un lucrător român i'a oferit o jerbă de trandafiri. O mulțime numeroasă a aclamat călduros pe regină la ieșire.

Aplicarea reformei administrative

Joi la orele 10 a. m. comisiunea pentru aplicarea reformei administrative s'a întrunit la ministerul de interne. Au participat la lucrări dnii I. I. C. Brătianu, președintele consiliului, și dnii miniștri N. N. Săveanu, G. Tătărescu, I. Iaculeț și I. Nistor. S'au terminat lucrările pentru rectificarea fruntariilor de județe.

O statue regelui Petru al Serbiei

Belgrad, 2. Scupcina a votat în unanimitate propunerea pentru rid carea unei statuei regelui Petru.

Rentabilitatea Exportului

— O politică de Stat. —

Arad, 3 Iulie.

Ziarele publică, la intervale scurte, noi taxe de export pentru diferite produse fixate de către comisiunea instituită ad hoc de către ministerul industriei și comerțului. Desele variațiuni de taxe, modificările făcute mai în fiecare lună, se datoresc grijei ce se pune intereselor economiei naționale. Pentru cel care se miră de urcările sau scoborârile brusce ale acestor taxe, vom arăta că ele servesc ca un îndreptar pentru îndrumarea exportului în așa fel încât să amelioreze balanța noastră comercială.

Din când în când se aud plângeri împotriva taxelor prea mari. Aceste plângeri sunt în deobște ale exportatorilor de meserie, obicinuiți cu realizarea unor câștiguri mari în timp scurt și cu muncă puțină. Câștigul producătorului e prea puțin sensibil la oscilațiunile taxelor vamale. Este necesar să se cunoască motivele înființării taxelor de export, al căror rol este de a împărții și Statul din câștigul exagerat al exportatorilor. Iar statul creându și noi izvoare de venituri poate, la rândul lui, să facă avantații producătorilor, pe când banii câștigați de exportatorul de profesie nu se mișcă întorc niciodată la cel care muncește pământul sau îi industrializează produsele.

O categorie foarte importantă de taxe, unde în adevăr Statul și a mărît foarte mult veniturile sale, sunt taxele vamale. Dar acestea sunt în legătură cu politica vamală a guvernului, asupra căreia se cuvine să insistăm, fiindcă explică structura și mecanismul bugetar aplicat până acum cu atâta succes.

Taxele vamale în 1921—1922 au fost evaluate la 800 de milioane, pe câtă vreme în 1925 sunt 7 miliarde, prin urmare sunt de 9 ori mai mari.

De ce avem această mare diferență? Avem această diferență între suma din 1921 în comparație cu cea din 1925, pentru-că dela 1923 s'au introdus taxele de export.

Aceste taxe sunt acelea cari dau actualmente partea cea mai importantă din veniturile taxelor vamale; anul acesta, suma dela export este de 5 miliarde, față de 4 miliarde anul trecut.

Această valoare de 5 miliarde dela taxele de export, este o cifră care este exact corespunzătoare încasărilor în curs. Încasările în 1924 pe 9 luni, au fost 4 miliarde 200 de milioane. Prin urmare în 12 luni, face mai mult de 5 miliarde.

Este bună această politică a taxelor de export? Iată de toate, ea e fost necesară. Din cauza politicii inflaționiste a Statului și a Băncii Naționale care a făcut după război, fără acoperire metalică, emisiuni foarte importante, atât pentru unificarea monedei, cât și pentru împlinirea deficitelor bugetare, și din cauza imprudenței și a discreditației comerțului nostru în străinătate, bursele din străinătate au fost nevoite să aplice în contra valutei noastre un puternic coeficient de siguranță adică a scăzut valoarea leului cu un coeficient cu mult mai mare decât cel ce trebuia.

Ei bine, acest coeficient de siguranță, această scădere a leului în afară a creat un curent puternic de export în țara românească, căruia trebuia să-i opunem o stavilă și această stavilă a fost taxele de export, care au împiedicat năvala către export din țară și în același timp au putut să frâneze acumpeirea vieții la țară, care altfel ar fi luat un tempo mult mai rapid.

Pe de altă parte aceste taxe au fost mijlocul prin care guvernul a înlocuit sistemul permiselor și al contingentelor cari existau înainte și care înlectaseră viața noastră publică; de această cale s'a putut drenea în tezaurul public toate milioanele cari circulau și care se câștigau lateral, dar nu se câștigau de Stat.

Totuși, înființarea taxelor de export era o chestiune delicată pentru-că o taxă de export.

FOILETON

Pagini de demult

(Din amintirile lui Ion Ghica)

Profesorii din trecut (1830)

Acci bieși dascăli, cari au fost depozitarii limbii și naționalității noastre, duceau o viață sdrimnă, plină de privațiuni și de roște sparte, fără bene merenți și fără recompense naționale, fără pensii și pensii; plății ca vai de ei cu un codru de pădur, trăiau și muriau necunoscuți: fără să bănuiescă măcar că erau patrioți, împinși numai de un instinct bun și generos, își făceau cu sfințenie datoria, fără să aibă conștiință de binele ce făceau țării lor.

Ei se delectau mai mult cu citirea întâmplărilor lui Alexandru Macedon, care s'a bătut cu furnicile și cu păștile cu ciocul de fier, decât cu citirea mâniei fiului lui Peleu. Oile, cămii și fluraul păstorului intristat al lui Văcărescu, le erau mai dragi decât Afrodită și Bacus a lui Anacreon. Se pomenește dela tată și dela mamă Români reasoși din moși-strămoși. Limba și urechea le spunea că nu erau nici Tătari, nici Greci, nici Slavi; purtau noblețea neamului în inima și în spiritul lor, fără să se preocupe de arborele genealogic, nici de fărâlele de noblețe. Scriau românește fără filologie și fără morfologie, fără să știe dacă sunt etimologiști,

foaești sau eclecticii; dar scriau cum vorbeau și scriau în limba „procană”, crezând că el trebuie să fie reproducerea exactă a vorbei; puneau cât mai puține buch, ba pe unele le mai aruncau și pe deasupra, ca să facă economie de timp și de hârtie. Unde să le dea lor prin gând că avem două limbi, una în gură și alta pe hârtie și că trebuie să vorbim într-un fel și să scriem într'altfel; vorbeau toți aceeași limbă.

Profesorii dela 1880

Acum lumea s'a subțiat, fiecare vorbește și scrie limba sa proprie și știe că suntem strănepoți ai lui Traian. Dar mulți cred că dela venirea acestui împărat în țară până la sosirea lor în viață, nu s'a mai petrecut nimica pe pământul românesc; nu încep însă a socoti toți tot dela aceeaș epocă. Unii numără existența țării dela Regulamentul Organic, la care cred că au colaborat, fiindcă au fost chemați de la un iscălit; alții, morți tăieji, nu vor să convie ca să fi mai fost ceva pe lumea asta înainte de patruzeci și opt; spun și scriu într'una că s'au plimbat pe ulițele Bucureștilor cu steaguri și cu masalele, strângând pe: „frățescă guvernul provizoriu”, și că erau cei mai de dimineață pe

câmpul Filaretului. Pentru știți iar calendarul Românilor începe dela îndrăita alegere a Colonelului Cuza, sau din noaptea lui 11 Februarie; își inchipuiesc că ei au adus pe Carol I-ii. Cei mai înfozați astăzi nu recunosc de adevărați patrioți decât pe acei cari au strigat: moarte Turcilor și cred că, deși n'au fost la bătălie, dar că fără vitejia lor cea civică, Țara Românească era pierdută, umilită, batjocorită, tăiată de Turci, și că Muscalii îi ștergeau o bucată de pământ și mai mare.

Pentru mulți, politica este intrigă și minciună, nu cred în sinceritate și în adevăr, disprețuesc cunoștința lucrurilor petrecute și cercetarea evenimentelor ce se pregătesc. Nu lasă nimica trecutului, cred că ei au făcut cerul și pământul românesc, că ei sunt începutul și sfârșitul, alfa și omega. Dar apoi cercetorii străinii! Unul se compara cu Lafayette, deși nu făcuse pentru România nimica care să semene cu ceea ce făcuse generalul francez pentru America; altul, care vândușe participării pe patru galbeni ora și înregistrase zece ani de-a rândul colorile și garniturile cocoanelor la baluri, așezându-le în ziarul său după ordinul colorii dela putere și după importanța subvențiunii, crede că el a scos pe Români la lumină; altul crede că ne-a inventat limba și istoria Românilor, dându-se de un fel de Columb, fiindcă critica și batjocorește gloriile noastre naționale. Acești fructe seci din țările străine se cred genii, luceferi luminători, îndată ce gusec un adpost sub cerul României, și ei, strămanii, au văd zămbirea ce inspiră Românilor,

Camera de Comerț și Industrie din Arad.

Invitare.

In conformitate cu art. 5, al regulamentului de aplicarea...

Asociații cu semnătură ai societăților in nume colectiv...

Invităm pe cei interesați, să anunțe Camerei de Comerț...

Camera de Comerț și Industrie din Arad.

„ASTRA”

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTRA TELEFON: 694 și 900

SECȚIA MOTOARE: Automobile pentru circulație în orașe, stabiliment de băi...

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică...

- Arad: Intreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri nr. 6. Brașov: „Silvania”...

Reclama

e sufletul comerțului

export dacă este pusă, ea prin natura ei tinde ca să frâneze exportul...

El bine, pentru că să se rezolve problema, a trebuit să se fixeze taxele de export...

Pe calea aceasta s'a adus și o contribuție la normalizarea vieții noastre economice...

Institutul de științe administrative

A avut loc la Fundațiunea univ. raitară Carol I, solemnitatea inaugurării institutului de științe administrative...

Di C. Dimitriu, vicepreședintele Senatului, spune că în Septembrie anul 1923 s'a ținut la Bruxelles un congres internațional...

Faptul că principiile moștenitor a luat președinția activă a acestui institut este cea mai mare chizișie de bunele roade...

Frumosul gest al Alteții Voastre a stârnit un mare entuziasm în noi toți.

Soluția aci prezența Alteții Voastre, exprim recunoștința întregului comitet.

Acum, după războiu, chestiunea administrativă a luat o importanță și mai mare.

In congresul dela Bruxelles s'a dat o deosebită importanță chestiunii selecționării personalului administrativ.

Di prof. P. P. Negulescu, spune că principiul separației puterilor garantează libertatea.

Institutul nostru de studii administrative va cerceta toate aceste chestiuni.

Di Berariu, profesor la facultatea de drept din Cernăuți, arată importanța decentralizării în ce privește reforma administrativă.

Di Mihail Popovici, fost ministru, spune că având în fruntea institutului pe A. S. R.

In fiecare an sume din ce în ce mai importante, astfel încât în anul acesta am ajuns la cinci miliarde, cu toate acestea...

Prin urmare, pe această cale s'a obținut un număr un venit foarte important, de aproape 5 miliarde lei...

Aceasta înseamnă o balanță comercială și financiară pozitivă.

principiile Carol, care este un simbol al unității noastre naționale...

Cuvântarea A. S. R. principelui Carol

A. S. R. principiul Carol spune că a primit cu mândrie propunerea de a se interesa de acest institut...

Astăzi, când din toate părțile se fac eforturi pentru așezarea României pe teren solid, inițiativa frumoasă ce s'a luat de a consolida țara din punct de vedere administrativ...

Toți vor pricepe folosul pe care această societate, înființată cu suflet curat românesc, va putea să-l dea țării.

Nu vom putea pretinde că avem cea mai bună administrație. Ea este bună din punct de vedere legislativ...

Acest institut are un scop științific, dar mai ales unul practic.

Afară de cercetări, institutul mai are de scop să lucreze asupra mentalității publicului. Trebuie o strânsă legătură între administrație și public.

Institutul va lucra pentru îndeplinirea acestor două mari principii.

Hindenburg pentru politica de înțelegere

Noul ambasador al Statelor Unite la Berlin dl Schurman, a remis președintelui Hindenburg scrisorile de acreditare.

„Chiar dacă Statele Unite au gândesc să participe la deslegarea problemelor politice ale Europei și prin urmare n'au avea calitatea de a aprecia acțiunea politică întreprinsă acum de către Germania...

Cuvântările ambasadorului Schurman, la răspuns președintelui Hindenburg zicând între altele:

„Mărturia dvs. despre nevoile Europei nepacificată loc și aprobarea simpatică a demersurilor întreprinse de guvernul german pentru stabilirea unei înțelegeri loiale și reciproce...

Pe Nicolae Alexandrescu, cum l-a auzit Grigore Ghica, l-a luat în casă, îl plimba cu dânsul noaptea în butca dinaintea, de-ici cânta cântece de lume.

Pe Marin Serghiescu l-a luat Alecu Vălcăraș cântăreaț la biserica Negustorilor, l-a primit lângă dâns pe la Petersburg...

Pe Nicolae Alexandrescu, cum l-a auzit Grigore Ghica, l-a luat în casă, îl plimba cu dânsul noaptea în butca dinaintea...

Pe Marin Serghiescu l-a luat Alecu Vălcăraș cântăreaț la biserica Negustorilor, l-a primit lângă dâns pe la Petersburg...

Pe Nicolae Alexandrescu, cum l-a auzit Grigore Ghica, l-a luat în casă, îl plimba cu dânsul noaptea în butca dinaintea...

Pe Nicolae Alexandrescu, cum l-a auzit Grigore Ghica, l-a luat în casă, îl plimba cu dânsul noaptea în butca dinaintea...

Legea energiei

- Formalitățile ce trebuiesc de îndeplinit pentru producerea și utilizarea energiei -

Odată cu promulgarea Legii energiei ministrul de industrie și comerț a instituit un consiliu superior însărcinat să redacteze regulamentul pentru aplicarea acestei importante legi.

Zilele trecute consiliul și-a terminat lucrările dând redacțiunea definitivă regulamentului în baza cărui se va putea produce și utiliza generatorii de energie.

Prescripțiunile acestei legi vor fi aplicate tuturor instalațiilor pentru producerea, transmiterea, distribuția și utilizarea energiei și în trei luni dela formularea acestui regulament...

Dirjecțiunea C. F. R. va trebui deasemenea să înainteze programul electrificării liniilor arătând energia necesară sau traficul actual și cel care se previde pe diversele porțiuni de linii.

Energia apelor

In afară de dispozițiile generale cuprinse în primele articole regulamentului se ocupă pe larg de energia apelor reglementând modul cum trebuiesc făcute studiile pentru crearea și exploatarea instalațiilor hidraulice de forțe motorice.

Concesiunile pentru executarea și exploatarea unor asemenea instalații se vor acorda de ministrul industriei în baza unei cereri sau concursuri publice.

In cazul când în vederea amenajării unei forțe hidraulice se voieste a se constitui o întreprindere în participăție cu Statul, județele sau comunele, concesiunea se va acorda pe baza cererii departamentului, județelor sau comunelor respective...

Durata concesiunilor

Caetele de sarcini vor fi de două feluri: unul pentru concesiunile cu o putere maximă de 250 H. P. și altul sub 250 H. P.

Durata concesiunilor pentru uzinele hidraulice nu va putea depăși: 50 de ani pentru instalațiile cari ar deservei o singură întreprindere industrială; 75 ani pentru cele destinate distribuției energiei într-o rețea publică și 90 ani asociațiilor din care fac parte și comunele, județele, statul sau acelor cari, pe lângă producerea energiei, contribuiesc prin lucrările executate la

regularea regimului unei ape. La expirarea concesiunii vor rămâne stăutul toate instalațiile: cari servesc la captarea și conducerea apei, clădirile și mașinele cari alcătuiesc uzinele precum și toate terenurile necesare exploatarei.

Uzinele hidroelectrice, al căror obiect principal este producerea curentului electric, în vederea vânzării lui, se vor împărți în două categorii: cele construite și exploatate de particularii fie direct fie în participăție cu județele și comunele însă fără participarea statului și uzinele construite și exploatate de statul cu participarea statului. Ambele vor plăti statului redevența prevăzută în legea energiei.

Uzinele termice

Prin uzină termică se înțelege orice instalație de orice mărime, care produce forță motrică în vederea unei transmisiuni directe asupra mașinilor de lucru sau curent electric pentru iluminat, încălzit, forță motrică etc. și care consumă combustibil de orice natură.

Uzinele termice pot fi construite numai în baza unei concesiuni acordate de ministrul industriei și comerțului.

La acordarea concesiunilor de uzini termice se va avea în vedere crutarea comunității bilului prin adoptarea celor mai bune dispozitive tehnice în vederea obținerii unui bun randament mai ales când uzinile nu deservesc numai o singură întreprindere sau când ar avea o putere mai mare.

Se va impune concesiionarului instalarea și servetelor necesare controlului instalațiilor.

Exploatarea gazului metan și altor hidrocarburi gazeiforme, formând zăcăminte proprii, constituie un monopol de Stat și se poate face sau direct de Stat sau prin asociațiunea lui cu capital particular...

Regimul de mai sus nu atinge teritoriile unde vor fi recunoscut drepturi câștigate.

Orice persoană sau întreprindere care vrea să utilizeze gazul metan sau alte hidrocarburi gazeiforme formând zăcăminte proprii, va trebui să facă o cerere de concesiune ministrului de industrie și comerț în care să arate scopul pentru care vrea să întreprindă aceste gaze și debitul zilnic necesar.

Intr'un număr viitor al ziarului voua publica condițiile impuse în exploatarea uzinelor electrice publice și dispozițiile Regulamentului pentru punerea în aplicare a legii generatorilor.

Relațiile jugoslavo-bulgare

SOFIA, 2 — Presa comentează ultima notă jugoslavă adresată Bulgariei și subliniază necesitatea stabilirii unei baze solide pe care să se întemeieze bunele raporturi dintre ambele țări.

„Slovo” comentând schimbarea survenită în personalul administrativ dela frontieră exprimă speranța că guvernul jugoslav va ține seama de aceasta dovadă că guvernul bulgar este hotărât să înlăture orice obstacol pentru o înțelegere.

„Slovo” comentând schimbarea survenită în personalul administrativ dela frontieră exprimă speranța că guvernul jugoslav va ține seama de aceasta dovadă că guvernul bulgar este hotărât să înlăture orice obstacol pentru o înțelegere.

Fântâna

Un strop de cer căzuse 'n iarba pe locul unde azi fântâna născu-se... Acolo, în adânc, își joacă un ochi de apă... Cu melci de argint sunându-și soziii... Crevcu din pietrele fântânei...

Ungaria silita sa retracteze

In Congresul Camerei Internationale de Comerț care a avut loc in intervalul de la 21-27 Iunie c. r. delegatiunea comitetului national ungar a prezentat delegatilor celorlalte state o broșura intitulata „La situation economice de la Hongrie par Gustave Gratz, ancien ministre hongrois des affaires etrangeres”.

In aceasta broșura se apucă între altele următoarele:

„Cu toate acestea Ungaria nu era încă la stadiul suferințelor sale, căci veni ocupațiunea românească. Pe când pentru celelalte țări războiul era sfârșit, Ungaria a început să sufere flagelul unei ocupațiuni.

„Iovazia românească in Ungaria era îndreptată contra regimului bolșevic și făcu într'adevăr să înceteze acest regim.

Dacă lucrurile s'ar fi oprit aci acțiunea românească ar fi avut drept la recunoștința poporului ungar. Din nenorocire armata română a profitat de ocaziunea invaziunii pentru a lua din Ungaria valori neprețuite sub titlul de pradă de războiu.

„Mașini și unelte agricole și industriale, animale pentru tracțiune și reproducere, cai, materiale de drum de fer, etc. fură transportate în cantități enorme în România.

„In Noemvrie 1919 data retragerii românilor, agricultura și industria se găsesu lipsite de materialul de exploatare indispensabil. Dacă n'ar fi fost invazia română Ungaria ar fi putut chiar din 1920 să-și recapete forțele sale, pe când în realitate anul 1920 reprezintă nivelul cel mai jos în dezvoltarea Ungariei din cauza pierderilor cauzate prin ocupațiunea română”.

La aceste alegațiuni intru nimic justificate, delegatiunea română a cerut să răspundă.

D. Președinte Bood, a crezut mai bine însă să ceară delegațiunii ungurești o retractare și în urma discuțiilor care au avut loc între d. președinte al delegațiunii ungurești d. Gratz și între delegați români s'a căzut de acord asupra unei declarațiuni pe care de ministru Gratz și-a luat sarcina

să o citească personal în ședința publică.

In ședința din 24 Iunie cor., în adevăr d. Gratz a dat cetire aci alăturatei declarațiuni care da deplină satisfacere intereselor noastre și demnității noastre naționale:

„Intr'o broșură cu caracter pur economic, editată de Comitetul national ungar de pe lângă Camera de comerț internațională unele erori de traducere au putut depăși intențiunile autorului broșurei și ale Comitetului care a editat-o. Așa fiind delegatiunea ungară este fericită de prilejul care i se dă să specifice că nu era în intențiunea ei de a aduce chestiuni cu caracter politic inaintea adunării Camerei de Comerț internaționale.

Aluziunea la efectele economice ale unor episoade din războiul mondial a fost făcută cu unicul gând de a face înțeleasă situația economică a țării.”

„Delegațiunile română și ungară au luat contact și în urma acestei puneri la punct și a explicațiunii care a avut loc, sentimentele lor reciproce fiind manifestate, nici o neînțelegere nu mai poate subsista. Spiritul de cordialitate care însuflețește cele două delegațiuni constituie cel mai bun augur pentru o colaborare economică strânsă care a fost prevăzută de delegațiunile celor două țări.”

Cărți noi

A apărut:

A. Cotrus; Versuri (Biblioteca Semănătorul, Arad), Preț 5 lei.

Al. T. Stamatiad; Căți-va scriitori (Biblioteca Semănătorul Arad) Lei 10.

Se pot comanda dela Librăria Diecezană.

Mica publicitate

Imobil de vânzare. In strada Episcopul Radu 23 (colțul Magyar ueca și Csiky ueca) e a sa modernă pentru prăvălie, cu un restaurant de clasa doua, cu vânzare nelimitată, cu aranjament și 3 camere. Se poate prelua imediat. Cu lamuriri servește proprietarul casei. (1366)

Absolvent a școlii superioare de comerț, bun contabil și corespondent, dorește a ocupa un post la orice întreprindere comercială, sau industrială. Adresa la Administrația ziarului.

Arhitect diplomat T. CIOBAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românului Nr. 7.

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

Plecarea și sosirea trenurilor in gara Arad.

Plecarea:			Sosirea:		
Oradia-Mare	personal	3 ³⁰	Teiuș	accelerat	5 ¹⁵
Curtici	"	0 ³⁰	Timișoara	personal	4 ¹⁵
Pecica	"	5 ³⁰	Curtici	"	7 ¹⁵
Timișoara	"	1 ¹⁰	Jimbolia	"	7 ¹⁵
Teiuș	"	4 ⁵⁵	Săvârșin	"	7 ¹⁵
Oradia-Mare	accelerat	6 ²⁰	Pecica	"	7 ¹⁵
Brad	personal	7 ²⁰	Brad	"	7 ¹⁵
Curtici	accelerat	6 ¹⁰	Timișoara	"	7 ¹⁵
Curtici	personal	5 ²⁰	Teiuș	"	7 ¹⁵
Pecica	"	8 ⁰⁰	Brad	accel. mot.	8 ¹⁵
Curtici	"	7 ²⁰	Oradia-Mare	personal	10 ¹⁵
Timișoara	"	6 ¹¹	Curtici	"	10 ¹⁵
Jimbolia	"	10 ⁰⁰	Timișoara	"	10 ¹⁵
Oradia-Mare	"	10 ⁴⁷	Curtici	"	10 ¹⁵
Brad	"	11 ⁴⁴	Pecica	"	10 ¹⁵
Teiuș	"	12 ⁰⁸	Otlaca	"	10 ¹⁵
Timișoara	"	10 ³⁰	Timișoara	accelerat	23 ¹⁵
Săvârșin	"	13 ³⁰	Teiuș	expres	23 ¹⁵
Pecica	"	14 ⁰²	Brad	personal	15 ¹⁵
Curtici	"	9 ⁰⁶	Curtici	expres	6 ¹⁵
Otlaca	"	14 ⁴⁴	Pecica	personal	16 ¹⁵
Curtici	expres	23 ³⁷	Teiuș	"	16 ¹⁵
Timișoara	accelerat	19 ²³	Curtici	"	16 ¹⁵
Brad	personal	16 ¹⁵	Timișoara	"	16 ¹⁵
Jimbolia	"	16 ⁰⁰	Oradia-Mare	accelerat	18 ¹⁵
Teiuș	expres	7 ⁰⁴	Oradia-Mare	personal	18 ¹⁵
Curtici	personal	17 ²⁴	Jimbolia	"	20 ¹⁵
Pecica	"	18 ⁵⁰	Curtici	"	20 ¹⁵
Brad	accelerat	19 ¹⁰	Timișoara	"	20 ¹⁵
Timișoara	personal	12 ³⁰	Pecica	"	20 ¹⁵
Oradia-Mare	"	21 ³⁰	Brad	"	20 ¹⁵
Teiuș	"	21 ⁰⁸	Teiuș	"	22 ¹⁵
Timișoara	"	16 ³⁰	Oradia-Mare	"	22 ¹⁵
Teiuș	accelerat	0 ⁵⁵	Curtici	accelerat	0 ¹⁵

Economice.

O școală medie de horticultură

In vederea unei bune îndrumări și a sporirii producției in cultura pomilor, ministerul de agricultură a hotărât să înființeze o școală medie de horticultură.

„Această școală va fi instalată la Herăstrău pe terenul și clădirile cedate de Casa grădinilor publice.

„Școala se va deschide la 1 Octombrie. Se vor primi tineri absolvenți a 4 clase de licen și absolvenți școlilor inferioare de agricultură.

Construirea butoaielor pentru debitarea berei

In urma unei deciziuni a ministerului de industrie și comerț, dată în baza legii pentru aplicarea sistemului metric, direcțiunea generală a măsurilor, greutăților și metalelor prețioase, prin direcțiunea de control și aplicație, a oprit construirea butoaielor pentru debitarea berei, cari n'au capacitatea de: 25 litri; 50 litri și 100 litri.

Italia nu devalorizează lira

Roma, 2. — Agenția Stefani anunță că d. Mussolini a demisionat formal zvonul că guvernul italian s'ar gândi să introducă lira-aure. Sancțiuni severe vor fi luate contra acelor cari răspândesc asemenea zvonuri false.

Represalii germane contra Poloniei

Berlin, 2. — Guvernul Reichului a hotărât măsurile care se vor lua contra Poloniei pentru apărarea Germaniei de consecințele războiului economic.

„Aceste măsuri vor intra în vigoare imediat după ce vor fi fost aprobate de Reichstag.

Combaterea scumpetii în Italia

Roma, 2. — Pentru a evita scumpirea cerealelor, guvernul italian a decis suprimarea taxelor vamale și interzicerea exportului de cereale pe loc 6 luni.

Reclama e sufletul comerțului

IN ATENȚIUNEA CIZMARIILOR ȘI A PANTOFARILOR!

Prăvălia de SEBASTIAN TAFROV

„la piețarii”

se în Bul. Regelui Ferdinand (f. Boros Beni) Nr. 62, aproape de gara tramway. In prăvălia aceasta, din nou aranjată, marita, se afla depozitat: pelării, talpi și unelte de prima calitate pe prețuri foarte moderate pe lângă cea mai punctuală servitire. ○○○○○○ (1365)

Devizelo și valuta.

Rad or, 3 Iulie.

BURSA:

Zărilor:	Donchideran:	Inschideran:
Berlin	122.75	12287.50
Amsterdam	206.40	206.40
New-York	515.—	515.—
Londra	2504.75	250512.75
Paris	2392.50	2410.—
Milano	1797.50	1815.—
Praga	1525.—	1525.50
Budapesta	7255.—	72.50
Belgrad	903.25	905.—
București	237.50	236.50
Varșovia	99.—	9987.50
Viena	7262.50	7262.50

Cursul devizelor București

pe zina de 2 Iulie 1925.

Paris	Ceruta
927.50	—
Berlin	—
Londra	1073.—
New-York	219.—
Italia	763.—
Elveția	42.90
Viena	31.—
Budapesta	—
Praga	6.52

Valute:

	Ceruta	Oferite
Napoleon	810.—	—
Mărci	51.50	—
Leva	148.—	—
Lira otomana	113.—	—
Sterline	1055.—	—
Francezi	10.50	—
Elvețieni	41.50	—
Italiani	795.—	—
Drachme	380.—	—
Dinari	370.—	—
Dolari	217.50	—
Marca poloneză	41.50	—
Coroana austriacă	31.—	—
maghiară	31.—	—
cehoslovacă	6.50	—

—00—

Cale Ferate Arad-Podgoria

Valabil dela 31 Maiu 19

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Arad-Ghioroc		Trenuri de persoane					
2	4	6	8	10	Klm.	Arad-Ghioroc		1	3	5	7	9	11
cu clasa I și III a						Arad-Ghioroc		cu clasa I și III a					
510	800	1130	1440	1900	1-1	Pl.	Arad	715	957	1334	1644	2009	2240
514	804	1134	1444	1904	1-1	Pl.	Arad C. F. R.	712	954	1331	1641	2001	2240
						Halta 1							
						" Mălăca nouă							
521	811	1141	1451	1911	2-5		Micătaca	705	947	1324	1634	2004	2239
530	820	1149	1459	1919	6-7		Glogovaț	697	936	1316	1626	2006	2228
539	829	1159	1509	1929	11-6		Măndruloș	687	929	1306	1616	2006	2228
						Halta Măndruloș Cier							
544	834	1204	1514	1934	12-9		Cier	681	924	1301	1611	2001	2211
553	843	1213	1523	1943	16-3		Sîmbăteni	632	915	1292	1602	2022	2205
604	854	1225	1534	1954	21-4		Ghioroc C. F. R.	621	904	1241	1551	2011	2155
						Halta 3							
607	857	1227	1537	1957	22-3	Sos.	Ghioroc piața	617	900	1237	1547	2007	2151
						Halta 3							
						Ghioroc-Pâncota							
						Ghioroc-Pâncota							
102	104	106	108	110	Klm.	Ghioroc-Pâncota		101	103	105	107	109	
cu clasa I și III-a						Ghioroc-Pâncota		cu clasa I și III-a					
617	900	1237	1547	2007	—	Pl.	Ghioroc piața	606	898	1228	1538	1998	
622	904	1242	1552	2012	1-1	Pl.	Civin	602	895	1224	1534	1994	
						Halta 5							
						" 7							
631	912	1251	1601	2021	4-7		Covășin	591	887	1215	1525	1945	
						Halta Covășin com.							
						" 8							
						" 8a							
						" 9							
						" 9a							
						" 10							
630	923	1310	1670	2040	11-5		Poala montelui	514	841	1156	1506	1925	
65	926	1318	1675	2048	13-6		Halta 12	525	823	1147	1497	1917	
						Siria							
707	945	1327	1637	2057	16-5		Halta 13	516	814	1138	1448	1908	
712	950	1332	1642	2102	19-9		Gâlșu	511	809	1133	1443	1903	
718	956	1338	1648	2108	20-7		Măscu	505	803	1127	1437	1857	
						Pâncota gara							
						Halta 16							
722	1000	1342	1652	2112	22-2	Sos.	" piața	500	758	1122	1432	1852	
						Pâncota comuna							
						Ghioroc-Radna							
						Ghioroc-Radna							
202	204	206	208	210	Klm.	Ghioroc-Radna		201	203	205	207	209	111
cu clasa I și III-a						Ghioroc-Radna		cu clasa I și III-a					
617	900	1237	1547	2007	—	Pl.	Ghioroc piața	605	896	1229	1539	1999	2149
						Halta 17							
						" 18							
						" 19							
625	907	1245	1555	2015	2-3		Măiș	598	890	1222	1532	1992	2144
						Halta 21							
						" 22							
635	916	1255	1605	2025	5-4		Păuliș	548	841	1212	1522	1942	2135
						Halta 23							
643	924	1303	1613	2033	9-1		Barațca	590	833	1204	1514	1934	2127
						Barațca halta							
651	930	1311	1621	2041									